

«ایران» گزارش می دهد

کسب و کارهای خدماتی مبتنی بر آی تی بیشترین مشاغل آینده

حَدیث حدادی خبرنگار

شکل گیری کارآفرینی به مفهوم امروزی آن به مرور زمان و با پشت سر گذاشتن سال‌های متعددی رخ داده است. در این عرصه با ایجاد نگاه علمی و دانشگاهی نسل جدیدی از کارآفرینان در کشور شکل گرفت که این افراد علاوه بر استفاده از تجربیات کارآفرینان قبلی نکات علمی را نیز در کنار آن آموزش می‌بینند که همین امر موجب شده آنها بتوانند طرح‌های کسب و کار دقیق و اصولی‌تری را برای ایجاد اشتغال ارائه دهند.

در واقع در طرح‌های کسب و کار مواردی همچون فهرست اقدامات، کیفیت انجام کارها، چگونگی انجام امور، برنامه‌های تولیدی، تعداد نیروی کار مورد نیاز، برنامه‌های بازاریابی، برنامه‌های مالی و... درج می‌شود. علاوه بر آن کار طرح‌ها سمت و سوی دقیق کسب و کار را مشخص کرده و اختیارات افراد را نیز در خود دارد.

رونق اشتغال روستایی در آینده

رحیم سرهنگی، رئیس موسسه کار و تأمین اجتماعی : سازمان بین‌المللی کار اعلام کرده افرادی که در حال حاضر در رده سنی ۱۰ تا ۱۲ سال قرار دارند در آینده شغلی خواهند داشت که در حال حاضر وجود ندارد. علاوه بر آن در آینده مشاغلی در چند محور مختلف همچون اقتصاد دینا و داده که شامل مشاغل مربوط به تحلیلگران داده است خواهد بود. همچنین در حوزه اقتصاد نگهداری که مربوط به نگهداری از سالمندان و کودکان می‌شود نیز در سال‌های آینده افزایش شغل خواهیم داشت. علاوه بر آن در بخش رباتیک و اقتصاد روستایی که شامل محصولات ارگانیک، بوم‌گردی‌ها و هر آنچه که به اقتصاد روستایی مرتبط باشد نیز از جمله مشاغلی هستند که در آینده با افزایش روبه‌رو خواهند بود.

ایران نیز از این روند جهانی تأثیرپذیر خواهد بود و مشاغلی از این قبیل در کشور ایجاد یا گسترش خواهند یافت. از نظر نوع فرآیند شغل نیز در آینده این گونه خواهد بود که مشاغلی که به صورت دورکار فعالیت می‌کنند افزایش خواهند یافت و افراد می‌توانند از منزل خود برای شرکت، سازمان یا ارگانی مشخص در کشوری دیگر خدماتی را ارائه دهند. در این راستا کلاس‌های مجازی، کنفرانس‌های مجازی و... نیز رونق خواهد گرفت. در حال حاضر سامانه جامع اطلاعات بازار کار را در دست داریم که داده‌های تأمین اجتماعی، دانشگاه‌ها و جست‌وجوگران شغل را دریافت کرده و بعد از تحلیل مشخص می‌کند در ۵ سال آینده به چه مشاغلی در کشور نیازمند هستیم. گفتنی است تاکنون ۸۰ درصد کارهای مربوط به این سامانه انجام شده است.

نگاهی به شاخص ضریب جینی در ایران و جهان

کاهش شکاف طبقاتی چگونه معکوس شد

سپیده پیری خبرنگار

همه یکجا نیستند، برخی در عرش و برخی هم بر فرش، یکی در فقر دست و پا می‌زند دیگری فخر از سر و رویش می‌پارد. مسأله دیروز و امروز هم نیست، تا بوده همین بوده، توسعه یافته و در حال توسعه نیز جملگی مبتلای هستند. سخن از نابرابری و فاصله معنادار دهک‌های درآمدی است.

در کشور ما نیز حداقل ۶۰ سال است که آمارهای ثبت شده نشانی از بهبود شرایط ندارد و خیر از فاصله طبقاتی به عنوان مسأله مبتلا به جامعه می‌دهد. البته خیلی پیش‌تر از این نیز حواس نخبگان متوجه جامعه و تغییرات آن بوده است. مثلاً در قرن ۷ استاد سخن سعدی شیرازی، هم نابرابری را دیده و هم فریادش زده، آنجا که می‌گوید: «یکی بر حصیر ویکی بر سریر/ یکی بی‌نوا و یکی مال دار/ یکی در غنا و یکی در غنا/ یکی در بقا و یکی در فنا»

در ادامه سلسله گزارش‌های «اقتصاد برای همه» که هدف آن توضیح مفاهیم اقتصادی و فضای زیان‌ساده است، این بار فاصله طبقاتی و شاخصی که شیوه توزیع درآمد را سنجش می‌کند، بررسی می‌کنیم. این فاصله را که همه شهروندان در هر سطح درآمدی احساسش می‌کنند نخستین بار به وسیله یک آمران‌ای ایتالیایی سنجش پذیر شد. «کورداد جینی» در سال ۱۹۱۲ شاخص «ضریب جینی» را برای اندازه‌گیری نابرابری در توزیع درآمد در نظر گرفت. این شاخص عددی بین صفر و یک است و در آن صفر به معنی توزیع کاملاً برابر درآمد یا ثروت و یک به معنای نابرابری مطلق در توزیع درآمد یا ثروت محسوب می‌شود. هم در استان که هیچ کشوری بدون نابرابری نیست اما شدت و ضعف در هر جامعه به تناسب سیاستگذاری‌ها و برنامه‌های اقتصادی متفاوت است. مثلاً کشورهای حوزه اسکندناوی‌ها که دارای کمترین سطح نابرابری هستند ضریب جینی در حدود ۰/۲ درصد را تجربه می‌کنند یا کشورهای آفریقایی دارای بیشترین سطح نابرابری با ضریب جینی حدود ۰/۶ درصد هستند.

■ نیم قرن سیاست یک‌پام و دوپا

هرچند که به گواه آمار بیش از ۵۰ سال است که شیوه حکمرانی و سیاستگذاری اقتصادی به گونه‌ای بوده که نتوانسته منجر به کاهش فاصله طبقاتی و برابری در توزیع درآمد شود اما بررسی‌های آماری به‌طور مشخص در روند ۲۰ ساله ضریب جینی مؤید گزاره مطرح شده است. به گونه‌ای که براساس

امروزه کارآفرینی یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی در هر کشور محسوب می‌شود به طوری که افراد کارآفرین نقش مهمی در توسعه و پیشرفت اقتصادی کشورها دارند. اهمیت این امر به اندازه‌ای است که کشورهای پیشرفته در جهان با فعالیت‌های چشمگیر کارآفرینان در عرصه ایجاد اشتغال به این جایگاه رسیده‌اند. زیرا کارآفرینان تنها به ایجاد فرصت‌های شغلی جدید نمی‌پردازند بلکه با ساختار، تفکر، تحرک و فرهنگ لازم می‌توانند شرایط را برای آیدانی و پیشرفت هر کشوری مهیا کنند. در واقع کارآفرینان با استفاده از مهارت‌ها و ابتکار لازم برای پیش‌بینی نیازها و آوردن ایده‌های جدید خوب به بازار، نقشی اساسی در هر اقتصادی بازی می‌کنند. با توجه به وجود ذهن‌های خلاق می‌توان گفت به تعداد افراد، نگاه کارآفرینانه در جهان وجود دارد. در این عرصه برخی از کارآفرینان گرایش به تکنولوژی و ایجاد مشاغلی در حوزه فضای مجازی دارند و برخی دیگر نیز به سمت

ایجاد مشاغل سنتی حرکت می‌کنند. اما چیزی که در تمام کارآفرینان مشترک است رفتار ارزش آفرین آنها می‌باشد زیرا آنها با خلاقیت ذهنی که دارند سازوکارهای قدیمی را تخریب کرده وعرصه‌ای جدید برای جامعه ایجاد می‌کنند. بنابراین زمانی که یک مدیر ذهنیت کارآفرینانه داشته باشد می‌تواند از این عرصه بیشترین بهره را برده و با کمترین هزینه بیشترین کارایی را دریافت کند.

یکی از فضاهای جدیدی که به زندگی بشر اضافه شده تکنولوژی است که می‌تواند شرایط زندگی را کاملاً دستخوش تغییر کند به طوری که بعضی از فناوری‌ها موجب دگرگونی فضای زندگی شده که یکی از آنها فضای مجازی است. مدیران و کارآفرینان می‌توانند با بسترسازی در آینده مشاغل قابل توجهی را ایجاد کنند که همسو با فضای مجازی و تکنولوژی حرکت کند زیرا در حال حاضر افراد جامعه تمایل دارند کالاها و خدمات خود را با بهره‌گیری از این فضا دریافت کنند.

احتمالاً بیشتر مشاغل آینده خدماتی خواهند بود

رضا محمدکاظمی مدیر گروه کسب و کار دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران: در کشورهایی همچون ایران کسب و کارهایی ایجاد می‌شوند که بسرعت از بین می‌روند زیرا قبل از ایجاد آنها برای آن کسب و کار طرحی در نظر گرفته نشده است. اما کارآفرینانی که کسب و کارهایی را راه‌اندازی می‌کنند معمولاً دارای طرح مکثوبی از کسب وکار هستند که همین امر ضریب موفقیت آنها را افزایش می‌دهد. در واقع با این روش تعداد از بین رفتن کسب و کارها کاهش پیدا می‌کند و فردی که کسب و کاری را ایجاد کرده نمی‌تواند هر زمان که تمایل داشت کسب وکار خود را تعطیل کرده و کارگران خود را بیکار کند. از بین رفتن سریع کسب و کارها لطمه‌های اجتماعی و اقتصادی را به کشور وارد می‌کند. زیرا زمانی که چنین اتفاقی دائماً در جامعه رخ دهد سایر بخش‌ها را نیز در بر گرفته و به‌صورت سلسه وار آنها را نیز دستخوش ضرر می‌کند. بنابراین اولین اقدام برای آینده این است که باید حجم از بین رفتن کسب و کارها را در کشور کاهش دهیم. ایران در شرایط فعلی چندان نیازمند ایجاد کسب و کارهای جدید نیست بلکه نیاز دارد طرح‌های مناسبی برای کسب و کار ایجاد شود. اما با توجه به طرح‌های کسب وکاری که از سوی کارآفرینان عرضه می‌شود مشاغل آینده احتمالاً بیشتر مشاغل خدماتی در زمینه‌های مختلف مبتنی بر آی تی و فضای مجازی خواهد بود.

■ دوشنبه ۱۵ فروردین ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۷۸۷۷

بیشترین مشاغل آینده

مشاغل آینده در بستر آی تی و فضای مجازی

محمد حسن مبارکی عضو هیات علمی دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران: در آینده برای دستیابی به کیفیت مطلوب در عرصه کارآفرینی باید حضور دولت در این حوزه بسیار کم‌رنگ شود تا به نتایج مطلوب تری دست پیدا کنیم. ایران در عرصه کارآفرینی ظرفیت‌ها و پتانسیل قابل توجهی در کشور دارد. پتانسیل موجود در این حوزه به اندازه‌ای است که اگر دولت به این حوزه ورود نکند با فعالیت بخش خصوصی به جرات می‌توان گفت در آینده نه چندان دور با مشاغل جدیدی مواجه هستیم. در واقع باید سیستم را به سمت مردم محوری سوق دهیم و از مقررات محوری خارج شویم.
محققان در حال حاضر تکنولوژی با سرعت بالایی در حال گسترش است به طوری که پول در حال حذف شدن است و مرزهای اقتصادی نیز از بین می‌رود. بنابراین هر کارآفرینی که بتواند این فضا را درک کرده و به ایجاد شغل همسو با این امر بپردازد می‌تواند به موفقیت‌های قابل توجهی دست یابد. برای ایجاد شغل باید در نظر گرفت در حال حاضر مزیت نسبی با چه چیزی است و پس از آن کارآفرینان به دنبال ایجاد ارزش باشند. در چنین شرایطی کارآفرینان می‌توانند از همه فناوری‌ها استفاده کرده و مشاغل جدیدی را ایجاد کنند. اما این امر بدان معنا نیست که در آینده همه مشاغل به سمت آی تی و فضای مجازی حرکت خواهند کرد بلکه برخی از مشاغل سنتی نیز همچنان وجود خواهند داشت. آینده اشتغال در کشور ما با توجه به شرایط اقتصادی، تحریم، دخالت‌های دولت در این حوزه و... به‌صورت دقیق قابل پیش‌بینی نیست. شرایط فعلی به نحوه‌ای است که بازار کارآفرینی نیازمند بسترسازی است تا اطلاعات منسجم شود و نگاه مسئولان کشوری نیز از پیشگیری به دستاورد تغییر کند.

۳

۱-۳

۲

۱-۳

۱۳ کار و تعاون

جریمه روزانه به‌کارگیری اتباع غیرمجاز در سال ۱۴۰۱ تعیین شد

مدیرکل اشتغال اتباع خارجی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از تعیین میزان جریمه به‌کارگماردن اتباع خارجی غیرمجاز در سال ۱۴۰۱ خبر داد.

به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، محسن ابراهیمی با اعلام این خبر تصریح کرد: بر اساس بند ج ماده ۱۱ قانون تنظیم بخشی از درآمدهای دولت، هر کارفرمایی که از نیروی کار خارجی غیرمجاز استفاده یا در مشاغلی به جز شغل تعیین شده در پروانه کار اقدام کند، به ۵ برابر حداقل دستمزد برای هر روز اشتغال جریمه می‌شود.

وی افزود: با توجه به مصوبه شورای عالی کار که حداقل دستمزد روزانه اسسال را یک میلیون و ۳۹۳ هزار و ۲۵۰ ریال تعیین کرده است، مبلغ جریمه بابت هر روز اشتغال غیر مجاز اتباع خارجی به میزان پنج برابر حداقل دستمزد روزانه یعنی معادل ۶ میلیون و ۹۶۶ هزار و ۲۵۰ ریال خواهد بود.

مدیرکل اشتغال اتباع خارجی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تأکید کرد: این میزان جریمه در صورت تکرار تخلف، دو برابر خواهد شد.

وی خاطرنشان کرد: همچنین در صورت استنکاف از پرداخت این جریمه، کارفرما مطابق با ماده ۱۸۱ قانون کار به محاکم قضایی معرفی می‌شود.

ایجاد اشتغال پایدار در اولویت سال جدید

دبیرکل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایجاد اشتغال پایدار را از اولویت‌های سال جاری برشمرد و احیای بنگاه‌ها و کارخانه‌های راکد و تعطیل شده را از اقدامات مثبت دولت در شش ماهه دوم سال عنوان کرد.

هادی ابوی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اولویت‌های حوزه کار در سال جدید اظهار کرد: متقدم در سال جدید خبرهای خوبی را برای جامعه کارگری خواهیم داشت و آینده روشنی را به لحاظ اشتغال و تحرک بازار کار با برنامه‌ها و اقداماتی که دولت انجام می‌دهد شاهد خواهیم بود. وی حرکت به سمت اشتغال پایدار را از اولویت‌های مهم سال جاری برشمرد و گفت: با توجه به شعار سال تأکید داریم که در مشاغل نوین و دانش بنیان به سمت اشتغال پایدار برویم و اگر قرار است دانشی در حوزه‌ای ایجاد شود همه قوا و دستگاه‌ها کمک کنند که در عمل اتفاق بیفتد.

دبیرکل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران تصریح کرد: در حال حاضر فعالیت تاکسی‌های اینترنتی را به‌عنوان شغل غیر رسمی نمی‌دانیم ولی از آینده شایان آن نگران هستیم که چرا بیمه نیستند و تأمین آینده ندارند در حالی که باید ساز و کارش دیده شود.

ابوی در ادامه در ارزیابی رویدادهای جامعه کارگری در سال گذشته اظهار کرد: در شش ماهه اول سال گذشته اتفاق خاصی را شاهد نبودیم و معمولاً در ماه‌های منتهی به انقضای مأموریت و فعالیت دولت‌ها فعالیت خاصی دیده نمی‌شود ولی دولت سیزدهم با طرح و برنامه فراتر از آنچه در تصور بود، ظاهر شد. وی افزود: یکی از گام‌های مثبتی که دولت در شش ماه دوم سال برداشت، احیای کارخانه‌های راکد بود و در حوزه اشتغال، کارخانه‌هایی را که تعطیل شده یا در تملک بانک‌ها بود به چرخه فعالیت برگرداند که یکی از برنامه‌های خوب و مؤثر دولت به شمار می‌رود.

ابوی ادامه داد: در بحث دستمزدها سال‌ها بود که عزمی برای بهبود دستمزدها وجود نداشت که فاصله بین هزینه و درآمد کارگران کم شود ولی دولت سیزدهم این دغدغه را داشت و همچنان که در شعارهای انتخاباتی دولت مطرح شد در عمل دیدیم که در خصوص دستمزد اتفاق افتاد و معیشت کارگران اندکی بهبود یافت.

برپایی ستاد ارتباطات مردمی برای بررسی مشکلات صنفی و اشتغال

مدیرکل دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: در ستاد ارتباطات مردمی وزارت مردم که در سفر اخیر به خراسان رضوی برپا شد، مسئولان ارشد استانی در کنار نمایندگان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در بخش‌های مختلف روابط کار، تعاون، اشتغال و کارآفرینی، بهزیستی، تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی به صورت رو در رو به بررسی مشکلات مردم پرداختند.

به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، «مهری طالبی دارستانی» ارزیابی عملکرد واحدهای استانی سیاست‌گذاری برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت را از اهم اهداف سفرهای استانی عنوان کرد و گفت: با همین هدف، ساز و کار خاصی برای سفرها تدوین شده که هر دستگاه بتواند در کارآمدترین شکل ممکن خدمات خود را ارائه دهد.

وی افزود: این خدمات به اشکال مختلف ارائه می‌شود که بخشی در ستادهای ارتباطات مردمی و بخشی هم با حضور نمایندگان ویژه رئیس‌جمهور محقق می‌شود.

طالبی دارستانی با اشاره به سفر اخیر وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به خراسان رضوی با همراهی هیأت دولت، یادآور شد: ستاد ارتباطات مردمی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با حضور دو نماینده تام‌الختیار وزیر در مرکز استان برپا شد.

طالبی افزود: در این ستاد، مسئولان ارشد استانی در کنار نمایندگان وزارتخانه در بخش‌های مختلف روابط کار، تعاون، اشتغال و کارآفرینی، بهزیستی، تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی به صورت رو در رو به بررسی مشکلات مردم پرداختند.

مدیرکل بازرسی وزارت مردم بیان کرد: در این سفر یک هزار و ۱۹۷ گزارش، درخواست و شکایت مردم صرفاً مرتبط با اداره‌های کل وزارتخانه و ۳۲۹ مورد مرتبط با بهزیستی در استان مطرح و در سامانه دولت ثبت شد.

وی با بیان اینکه مسئولان حاضر در ستاد، ۷ نشست بررسی و حل اختلاف تعاونی‌های مشکل‌دار را برگزار کرده‌اند، گفت: طی همین ۲ روز، اختلاف چندین کارگر با کارفرما طی تماس‌های تلفنی مسئولان با کارفرمایان حل و فصل شد.

طالبی گفت: ۳ بازرسی از شرکت‌های تابعه و ۲ بازدید از مراکز زیرمجموعه وزارت نیز در سفر هیأت دولت به خراسان رضوی انجام شد.